Yeshayah 38-39 - Yeshayah & Menasheh; Fig Spa; Asking for a Sign?

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Fifteen Years? (continued)

1. Talmud, Yevamot 49b-50a

"את מספר ימיך אמלא" תנאי היא, דתניא "את מספר ימיך אמלא' – אלו שני דורות, זכה משלימין לו לא זכה פוחתין לו, דברי ר' עקיבא. וחכמים אומרים זכה מוסיפים לו לא זכה פוחתין לו. אמרו לו לרבי עקיבא: הרי הוא אומר 'והוספתי על ימיך חמש עשרה שנה'! אמר להם: משלו הוסיפו לו. תדע שהרי נביא עומד ומתנבא 'הנה בן נולד לבית דוד, יאשיהו שמו', ועדיין לא נולד מנשה!" ורבנן? מי כתיב "מחזקיה"? "לבית דוד" כתיב, אי מחזקיה נולד אי מאינש אחרינא.

"I will fill the count of your days" – This is a debate among the *tannaim* [sages of the Mishnah], as we have learned, "'I will fill the count of your days' – These are the [standard] years of generations. If one merits, they complete these for him. If one does not merit, they reduce these for him, per Rabbi Akiva. The Sages say: If one merits, they add for him. If one does not merit, they reduce these for him.

"They said to Rabbi Akiva: It says, 'And I will add fifteen years to your days'! He replied: They added [back] his own. You know this, for the prophet prophesied [earlier], 'A son will be born to the house of David, his name is Yoshiyahu,' and Menasheh was not yet born!"

And what would the Sages respond? Does it say "to Chizkiyah"? It says "To the house of David," whether from Chizkiyah or from another.

38:21-22 Figs and a Request

2. Midrash, Bamidbar Rabbah 7:5

ועל שפיכות דמים מקין שנא' (בראשית ד) "וישם ד' לקין אות" א"ר נחמיה זו הצרעת נאמר כאן 'אות' ונאמר בחזקיהו 'אות' מה אות האמור בחזקיהו שחיו אף כאן שחין.

[*Tzaraat* is sent for multiple reasons, including] bloodshed, from Kayin, as Bereishit 4 says, "And Gd placed an *ot* for Kayin." Rabbi Nechemiah said: This is *tzaraat*. It says *ot* here, and it says *ot* regarding Chizkiyahu. Just as the *ot* of Chizkiyahu was *shechin*, so the *ot* here is *shechin*.

3. Midrash Zuta, Shir haShirim 1:3

למה שלח הקב"ה שחין בחזקיה המלך, מפני ששלט בזהבו של בית המקדש וקלפו לתת אותו למלך אשור. Why did Gd send boils upon King Chizkiyah? Because he took charge of the Temple gold, stripping it to give it to the king of Assyria.

4. Midrash, Mechilta d'Rabbi Shimon bar Yochai 15:25

נס. והלא בשר ודם כיון שנותנין עליו דבלי תאינה מיד מתאכל! אלא נותן דבר המתכיל לדבר המתאכיל כדי לעשות נס. But flesh and blood, when they put pressed figs on it, it immediately breaks down! But he put that which breaks things down on top of that which is broken down, to perform a miracle.

5. Abarbanel to Yeshayah 38:22

וענין זה שדבלת התאנים היה עצה מהנביא לפי שראה שהיה חזקיהו קץ מפני השחין כי הנה עצם החולי ואיכותו היה יותר גדול ומסוכן מהשחין ועל ידי נס נתרפא, אבל הנביא אחרי שייעד על רפואת חזקיהו מפי ד'... אמר מעצמו בדרך עצה אליו קחו דבלת תאנים וימרחו על השחין...

This matter of the pressed figs was counsel from the prophet, because he saw that Chizkiyah was revolted by the boils, because the illness itself and its level was greater and more dangerous than the boils [or: due to the boils?], and via a miracle he was healed, but the prophet – after predicting Gd's healing of Chizkiyahu... said on his own, as counsel to him: Take pressed figs and rub it on the boils...

6. Rashi to Yeshayah 38:22

מה אות - מה טוב ומה נאה אות זה הניתן לי, אשר אעלה בית ד'!

"What sign" – how great and how beautiful is this sign given to me, that I will ascend to the house of Gd!

7. Ralbag to Melachim II 20:8

ראוי שתדע שלא היה זה מיעוט אמונה לחזקיהו אם בקש אות בזה, וזה שכבר הודיעו ישעיהו כי גזירת הש"י היתה שימות ועתה כשהסכים להוסיף על ימיו חמש עשרה שנה אולי היה תנאי, ר"ל אם יהיה חזקיהו באופן מהשלימות... ולזה לא היה סומך בזה חזקיהו אם לא שיתן לו אות שבזולת תנאי נתן לו ד' יתברך זאת המתנה:

You should know that this was not a deficiency in faith for Chizkiyahu in asking for this sign. Yeshayah had already told him that Gd's decree was that he would die, and now, when He agreed to add fifteen years to his days, perhaps it was conditional, meaning if Chizkiyahu would be complete... And therefore Chizkiyahu did not rely on this, without a sign that Gd would give this gift to him unconditionally.

8. Rabbi Avraham Ibn Ezra to Bereishit 15:7

:ועוד כי טעם שבועת ד' שיהיה הדבר בלא תנאי, כי כלל כל נבואות הם על תנאי. והנה לא חטא אברם בעבור שבקש לכרות אתו ברית:
Further, the purpose of a Divine oath is that it will be unconditional, for as a rule, prophecies are all conditional. Avram did not sin by asking Gd to make a covenant with him.

9. Rabbi Saadia Gaon, Emunot v'Deiot, Maamar 7

הבחינה על שני פנים, אחד מהם יכולת הבורא היוכל על הדבר אם לא, וזה הוא האסור... והשני בחינת האדם ענינו אצל הבורא, היש לו אצלו מעלה יתירה אם לא, אחר שהוא מודה שהוא יכול על המעשה ההוא, וזה מותר כאשר אמר בגדעון

Testing is of two types. One is regarding the Creator's powers, whether or not He can do something, and this is the prohibited type... The second is a person's test of his position relative to the Creator, [to know] whether he has a certain standing with [the Creator] or not, acknowledging that [the Creator] can perform the particular deed. This is permitted, as is said regarding Gidon.

10. Radak to Melachim II 20:8

חשב כי מה שאמר לו ישעיה "הנני רופא לך" לא אמר אלא לנחמו לפי שראה אותו שבכה בכי גדול. ואף על פי שראה שנתרפא השחין לא חשב שנתרפא עד שיתחזק ויוכל לעלות בית ד' כי אפשר שישוב השחין עדיין או שלא סר החולי ממנו:

He thought that when Yeshayah said to him, "I will heal you," he said it only to comfort him, because he saw him weeping greatly. And even though he saw that the *shechin* was healed, he did not think he had been healed to the point of being strong, able to ascend to the House of Gd, for perhaps the *shechin* would return, or the [non-*shechin*] illness would not leave him.

11. Radak to Yeshayah 38:21

ויאמר ישעיהו - זה הפסוק שאחריו אינה מהמכתב, ולא מצאתי להם טעם למה נכתבו הנה אחר המכתב, כי משפטם למעלה... וכן הם בספר מלכים:

"And Yeshayahu said" – The following verse is not from the *michtav*, and I have not found a reason for why it was written here, after the *michtav*, for it belongs above... And so it is in the Book of Melachim.

12. Abarbanel to Yeshayah 38:21

כותב ספר ישעיהו לא זכר זה בתוך הספור כי הוא דבר מקרי ולא מכוון בעצם, אבל אחר השלמת הספור כולו אמר כמתנצל "ויאמר ישעיהו ישאו דבלת תאנים" רוצה לומר שמפני שאמר זה ישעיהו, אמר חזקיהו "מה אות כי אעלה בית ד'".

The recorder of the Book of Yeshayahu did not mention this within the story, for it was happenstance and not itself planned. But after the conclusion of the entire story, it said as an explanation, "And Yeshayahu said: Let them take pressed figs," meaning to say that because Yeshayahu said this, Chizkiyahu said, "What sign do I have, that I will ascend to the House of Gd."

38:7-8 Gd gives Chizkiyahu a sign

13. Compare Melachim II 20:9-11, Divrei haYamim II 32:24

(ט) ניאמֶר יְשַׁעְיָהוּ זָה לְּךּ הָאוֹת מֵאַת ד' כִּי יַעֲשֶׂה ד' אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֵּר הָלֹךְ הַצֵּל עֶשֶׂר מִעֲלוֹת. (י) נִיאֹמֶר יְחַזְּקיָהוּ נָקל לַצֵּל לְנְטוֹת עֶשֶׂר מַעֲלוֹת לֹא כִי יָשׁוּב הַצֵּל אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת: (יא) נַיִּקָרָא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל ד' נַיָּשֶׁב אֶת הַצֵּל בַּמַעֲלוֹת אֲשֶׁר יָרְדָה בְּמִעֲלוֹת אָחָז אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת:

(כד) בַּיַמִים הָהֶם חָלָה יְחִזְקיָהוּ עַד לַמוּת וַיִּתְפַּלֵל אֶל ד' וַיֹּאמֶר לוֹ וּמוֹפֵת נָתַן לוֹ:

14. Divrei haYamim II 32:31

(לא) וְכֶן בִּמְלִיצֵי שַׂרֵי בַּבֶל הַמְשַׁלְּחִים עַלַיו לִדְרֹשׁ הַמּוֹפֵת אֲשֵׁר הַיָּה בַאַרֵץ עַזָבוֹ הָאֵלֹקִים לְנַסּוֹתוֹ לַדַעַת כַּל בִּלְבַבוֹ:

15. Rashi to Melachim II 20:9-10

כבר ירד הצל למעלות העשוים לשעות היום... חפץ אתה שימתין במקום שהוא שם כדי מהלך עשר שעות או ישוב למעלה עשר מעלות ויהי נראה כאילו הוא שחרית? "ויאמר יחזקיהו וכו'" - דבר קל הוא לנטות במקומו, ונוטה ועומד עשר מעלות אינו דבר הניכר כל כך. לא כן, אלא ישוב הצל ויהיה הדבר תימה...

16. Radak to Melachim II 20:9

שאל לו באיזה אות יבחר, אם ילך הצל לפנים עשר מעלות ברגע אחד או ישוב אחורנית עשר מעלות. ואמר חזקיהו נקל לצל לנטות עשר מעלות כי הגלגל במרוצתו יהיה נקל האות שימהר מרוצתו יותר ממנהג,ו אבל האות יהיה יותר חזק אם ישוב אחורנית מהלכו:

17. Talmud, Sanhedrin 96a

דאמר רבי יוחנן: אותו היום שמת בו אחז שתי שעות היה, וכי חלה חזקיהו ואיתפח אהדרינהו קב"ה להנך עשר שעי ניהליה, דכתיב...

18. Divrei haYamim II 28:27

וַיִּשְׁכַּב אָחָז עִם אֲבֹתָיו וַיִּקבְּרָהוּ בַעִיר בִּירוּשַׁלַם כִּי לֹא הַבִיאָהוּ לְקְבָרֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ יִחִזְקְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתַּיו:

19. Ralbag to Shemuel II 22:11

וירכב על כרוב ויעף - אמר כי הש"י רכב על כרוב והוא השכל הפעל שהוא מלאכו השלוח ממנו להשגיח על אישי האדם כמו שנתבאר בספר מלחמת ד' והנהיג אותו א-ל שישגיח בדוד...

"And He rode a cherub, and flew" – It stated that Gd rode a cherub; this is the Active Intellect, which is His *malach*, sent by Him to oversee humanity. Gd instructed it to oversee David...

20. Ralbag, Sefer Milchamot HaShem VI 2:12

ונאמר עוד שאי אפשר שיתחדש מופת בגרמים השמימיים, וזה כי כבר התבאר שהשכל הפועל הוא הפועל באלו הנפלאות, כמו שקדם, ולא יתכן שיהיה השכל הפועל פועל בגרמים השמימיים, כי הוא עלול מהם...

We will say further that it is impossible for a miracle to be created among heavenly forces. It has already been explained that the Active Intellect is what causes these wonders, as we said earlier, and it is not possible that the Active Intellect should affect heavenly forces, for it is caused by them.

21. Ralbag to Melachim II 20:10

והנראה בעיני מפני כל זה שזה המופת היה בצל לא בשמש בעצמו. וכבר ידעת בי העננים המתנועעים תחת השמש יביאו לפעמי' ניצוץ השמש בזולת מקומו הראוי לו, וזה כבר נמצא בחוש הרבה. ולפי שראה חזקיה מתנועת הרוח אז וקצת אידים שהיו תחת השמש שיקל להם בתנועתם המהירה להשיב הצל עשר מעלות, כי באותו צד היתה תנועתם, בקש מישעיה שיהיה הענין בהפך זה כדי שיוכר לו מופת ד' יתברך.

22. Abarbanel to Melachim II 20:9

שהיה מנהג הנביאים שקוד' שיעשו הנסי' ישאלו עליה' לרואים אותם אם היה אפשר לעשות' כפי הטבע, והיה זה כדי להגדיל פליאת הנס בעיניהם, הלא תראה שד' יתברך שאל ליחזקאל (יחזקאל ל"ז ג') "התחיינה העצמות האלה," ומשה אדוננו אמר, (במדבר כ' י') "המן הסלע הזה נוציא לכם מים," להגיד שהיה הדבר בלתי אפשר כפי הטבע ושד' יתברך יעשה אותו בדרך נס. וכן הענין בכאן, שהנביא כאשר חזקיהו שאל לו האות ראה לעשותו בצל, לפי שהיה מתייחס לחיי האדם ושנותיו... וקודם שיעשה בו המופת שאל אל חזקיהו הלך הצל עשר מעלות אם ישוב וגומר, רוצה לומר הנה כבר הלך הצל עשר מעלות, כמו שהלכו ימיך ואתה קרוב למות, אשאלך והודיעני האם כפי הטבע ישוב אותו הצל שהלך עשר מעלות לאחור...

23. Abarbanel to Yeshayah 38:6

והי' די בשיעשה נס בדברים השפלים כענין נסי מצרים, גם כי חזקיהו לא שאל כ"א אות והוא הקטן שבמופתים...

24. Midrash, Seder Olam Rabbah 23

ר' יוסי אומר יום שלישי לחליו של חזקיהו היתה מפלתו של סנחריב, ועמדה לו חמה כשם שעמדה לו לאחז... בו ביום נסע סנחריב עשר מסעות...